

Broj: 05-50-1-2345/15
Sarajevo, 23.9.2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-09-2015			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-	50-1-	754/15	

BEŠA: 01-50-1-15-12/15

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici održanoj 22.9.2015. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničku inicijativu koju je uputio Senad Šepić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U prilogu proslijeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kuleša

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

Broj: 05-50-1-2345/15
Sarajevo, 22.9.2015. godine

G-din Senad Šepić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 12. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine održanoj 28. maja 2015. godine, postavio je sljedeće poslaničko pitanje:

«Predlažem da Vijeće ministara BiH i druge nadležne institucije pripreme i u parlamentarnu proceduru upute informaciju o stanju medija u BiH sa posebnim osvrtom na prijetnje i napad na novinare u našoj zemlji.»

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici održanoj 22. 9. 2015. godine, utvrdilo je sljedeći

ODGOVOR

U toku pripreme odgovora, Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je zatražilo informacije o stanju medija od Udruženja novinara - BH novinari, Vijeća za štampu Bosne i Hercegovine, Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), Radio-televizije Bosne i Hercegovine, Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine i Radio-televizije Republike Srpske.

S obzirom da je Ministarstvo zaprimilo informacije samo od Agencije i Radio-televizije Republike Srpske, a u cilju davanja ažuriranih informacija o stanju medija u Bosni i Hercegovini, koristilo je informacije iz dokumenta Direkcije za evropske integracije „Nacrt priloga za devet (9) oblasti u okviru nove metodologije izvještavanja – poglavlje Sloboda izražavanja“ koji je upućen na usvajanje Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a koji, uz informacije Ministarstva i Agencije sadržava informacije slijedećih nadležnih institucija: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH, Agencija za zaštitu ličnih podataka, Institut za intelektualno vlasništvo, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije BiH, Vlada BD BiH.

Odredbe koje se odnose na jamčenje slobode izražavanja sadržane su u Ustavu BiH, entitetskim Ustavima i Statutu BD BiH.

Kleveta je dekriminalizirana, a u primjeni su Zakon o zaštiti od klevete FBiH¹, Zakon o zaštiti od klevete RS² i Zakon o zaštiti od klevete BDBiH³. Govor mržnje dijelom se

¹ „Službene novine FBiH“, br. 19/03 i 73/05

² „Službeni glasnik RS“, broj 37/01

³ „Službeni glasnik BDBiH“, broj 14/03

tretira u kaznenom zakonodavstvu u BiH i to kroz zabranu raspirivanja rasne, vjerske i nacionalne mržnje, te u Zakonu o zabrani diskriminacije BiH⁴.

Pravni okvir kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u primjeni je od 2000. godine, a čine ga Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH⁵, Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH⁶ i Zakon o slobodi pristupa informacijama RS⁷. Akreditacija nije regulisana posebnim propisima.

U BiH djeluje nekoliko udruženja novinara kao što su npr. Udruženje/Udruga „BH novinari“ (u okviru njega djeluje *Free Media Help Line* te se pruža besplatna pravna pomoć), Društvo novinara BiH, Udruga hrvatskih novinara u BiH, Udruženje novinara Republike Srpske itd.

Radno-pravni status kao i penzijsko i zdravstveno osiguranje novinara regulisano je entitetskim radnim i socijalnim zakonodavstvom. Procjene koje su rađene u okviru regionalne ankete među uposlenicima medija (Hrvatska, Srbija, BiH) govore da 40% novinara u BiH poslodavci drže u jednoj vrsti „prekarnog rada“ tj. radnog odnosa bez plaćenih poreza i doprinosa za zdravstveno i penzijsko osiguranje.⁸

U izvještajnom razdoblju (oktobar 2014. – juli 2015. godine) *Free Media Help Line* je zabilježila 44 prijave kršenja prava slobode izražavanja i individualnih prava novinara. Te prijave su uključivale fizički napad, prijetnju smrću, politički pritisak, verbalne prijetnje, kršenja radnih prava i mobinga na radnom mjestu, клевету, uskraćivanje informacija itd. U razdoblju 2006. – 2014. godina od 60 kaznenih djela počinjenih prema novinarima, sudski je u njihovu korist okončano 15%.⁹

Pravni okvir kojim se reguliše rad elektronskih medija odnosno javnih RTV servisa u BiH (Javni RTV servis BiH - BHRT, Javni RTV servis Federacije BiH - RTFBiH i Javni RTV servis Republike Srpske - RTRS) uključuje: Politiku sektora emitovanja u BiH¹⁰, Zakon o komunikacijama BiH¹¹, Zakon o Javnom RTV sistemu BiH¹², Zakon o Javnom RTV servisu BiH¹³, Zakon o Javnom servisu Radio-televizije FBiH¹⁴, Zakon o Radio-televiziji RS¹⁵, Zakonom o telekomunikacijama RS, te pravila Agencije.

Javni RTV servisi u BiH su samostalni u obavljanju djelatnosti, imaju uređivačku nezavisnost i institucionalnu autonomiju. Zadatak javnih RTV servisa jeste istinito informisati javnost, plasiranjem raznovrsnih i vjerodostojnih informacija. Kvaliteta usluga koje pružaju javni RTV servisi mora zadovoljiti programska načela i zastupljenost programa u skladu sa zakonom. RTV servisi podnose nadležnim parlamentima godišnje izvještaje o radu. Finansiranje javnih RTV servisa uređeno je postojećim zakonima. Servisi su finansijski nezavisni, a osnovni izvori finansiranja su prihodi prikupljeni od RTV takse i marketinškog oglašavanja javnih emitera, te je u skladu sa *acquis-om* Mjesečnu RTV taksu plaća svako domaćinstvo i pravno lice na

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 59/09

⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 28/00, 45/06, 102/09 i 62/11

⁶ „Službene novine FBiH“, br. 32/01 i 48/11

⁷ „Službeni glasnik RS“, broj 20/01

⁸ Podaci Udruženja/Udruga „BH novinari“, <http://www.bhnovinari.ba/>

⁹ Podaci Udruženja/Udruga „BH novinari“, <http://www.bhnovinari.ba/>

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 18/07

¹¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12

¹² „Službeni glasnik BiH“, br. 78/05, 35/09, 32/10 i 51/15

¹³ „Službeni glasnik BiH“, br. 92/05 i 32/10

¹⁴ „Službene novine FBiH“, broj 48/08

¹⁵ „Službeni glasnik RS“, broj 49/06

teritoriji BiH, koje posjeduje radio ili TV prijemnik. Taksa se naplaćuje na jedinstven račun i dijeli u skladu sa zakonom, javnim RTV servisima. Vijeće ministara BiH i entitetske vlade imaju obavezu¹⁶ da u toku tranzicije sa analognog na digitalno emitovanje finansijski pomognu servisima. Vijeće ministara BiH je ispunilo obavezu i uvrštavanjem Projekta digitalizacije u Višegodišnje kapitalne investicije BiH, osiguralo sredstva za realizaciju Projekta u iznosu od 36 934 000,00 KM. Realizacija Prve faze Projekta je u toku, a oprema nabavljena u okviru nje predaće se servisima u trajno vlasništvo.

U BiH je tokom 2010. godine provedena reforma zakonodavstva u području intelektualnog vlasništva i uspostavljen je pravni okvir¹⁷ koji je usklađen sa savremenim svjetskim i standardima EU, uključujući usklađenost s direktivama br. 2001/29/EZ, 91/250/EEZ, 96/9/EZ i 2004/48, te Bernskom, Rimskom i Briselskom konvencijom, TRIPS-om, WIPO Ugovorom o autorskom pravu i Ugovorom o izvođenjima i fonogramima. Navedenim zakonima uređeno je sticanje određenih prava, uključujući i mjere koje titulari prava intelektualnog vlasništva mogu poduzimati u cilju njihove zaštite. Građanskopravne, kaznenopravne i prekršajne odredbe sadržane su i u zakonima o sudovima, tužilaštvima, kaznenim zakonima, zakonima o kaznenom postupku, zakonima o inspekcijama i zakonima o agencijama za provođenje zakona.

BiH je potpisnica Konvencije o visokotehničkom kriminalu¹⁸, čime se obvezala da u slučaju povrede prava na Internetu aktivno primjenjuje mjere, kroz unutrašnje materijalno, procesno i međunarodno pravne odredbe. U aktima Agencije sadržane su odredbe kojim se zahtijeva od pružatelja audiovizualnih medijskih usluga poštovanje autorskih prava za sadržaje koje pružaju kao i dostavljanje Agenciji dokaza o tome, po zahtjevu. Navedeno uključuje i usluge koje se pružaju putem internetskih platformi. Dodatno, odredbe u vezi poštivanja autorstva nad medijskim sadržajem sadržane su i u Kodeksu za štampane i on-line medije¹⁹.

Nema posebnih zakonodavnih akata niti posebnih odredbi u postojećim zakonodavnim aktima koje se odnose isključivo na prava zaštite ličnih podataka na Internetu. Opšte odredbe iz Zakona o zaštiti ličnih podataka²⁰ i Pravilnika o načinu čuvanja i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka²¹ primjenjuju se na oblast zaštite ličnih podataka na Internetu.

Regulatorno tijelo za medije u BiH postoji od 1998. godine, a od 2001. godine radi kao konvergentni regulator. Odredbe kojim se uređuje nezavisnost i transparentnost u radu Agencije sadržane su u Zakonu o komunikacijama BiH.

Agencija izdaje dozvole za rad javnim i komercijalnim medijima, a na osnovu kontakata sa nosiocima dozvola, ima uvid u teško materijalno stanje u elektronskim medijima u Bosni i Hercegovini.

¹⁶ Politika sektora emitovanja u BiH, Službeni glasnik BiH, broj 18/07

¹⁷ Zakon o patentu, Zakon o žigu, Zakon o industrijskom dizajnu, Zakon o zaštiti oznaka geografskog porijekla, Zakon o zaštiti topografije integriranih krugova (Službeni glasnik BiH, broj 53/10) i Zakon o autorskom i srodnim pravima i Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava (Službeni glasnik BiH, broj 63/10)

¹⁸ Konvencija je potpisana 23.11.2011. godine

¹⁹ Kodeks je usvojen prihvaćen od strane udruženja novinara u BiH, a pod okriljem Vijeća za štampane i online medije BiH

²⁰ Službeni glasnik BiH, br. 49/06 i 76/11

²¹ Službeni glasnik BiH, broj 67/09

Po pitanju broja napada i prijetnji upućenih novinarima, na osnovu podataka relevantnih udruženja i organizacija dostupnih Agenciji, Agencija zaključuje da je evidentan porast broja ovakvih slučajeva.

Agencija smatra da je važna nezavisnost javnih medija od političkog uticaja, kako u finansiranju tako i u toku imenovanja upravnih organa.

Kasnjene realizacije Projekta digitalizacije Javnih RTV servisa u BiH, trenutno predstavlja otežavajuću okolnost i ima direktne negativne finansijske posljedice na rad ali i budućnost televizija (javnih i komercijalnih) u Bosni i Hercegovini. Javni RTV servisi u BiH bilježe kontinuiran pad naplate RTV takse što dodatno pogoršava njihovu finansijsku situaciju.

Iz Informacije Radio-televizije Republike Srpske vidljivo je da posluju u skladu zakonskih i podzakonskih propisa, a da pritisci na novinare i urednike nisu zabilježeni i prijavljeni u protekle dvije godine.